

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hírcsop. SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉNYEK.

előfizetés: pénz és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Hírmegjelenések csak ismert kezekről
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉNY PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben kézhez hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 ft — k
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hónapra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetitor egy sorozatba beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetitorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szerda, április 9.

71. szám.

„A les.”

(T.) Nem ismerjük a habarékot, ha el nem tessék rá készülni, hogy ebből a bécsi marha kérdésből még kabinet kérdést fog csinálni, s olyan lármát a választásokra, hogy bele kékül. Már maga az a hazafias nagy kétség, melylyel Ap-ponyi Albert az interpelláció elrikkantására vállalkozott, nehogy megelőztessék valaki által azt mutatja, hogy a habarék torkok nagy kajabálásra vannak stimmlolva. Azt ugyan, hogy a Tisza Kálmán választás tudomásul ne vegye, nem tehetné, a mennyiben az minden párt részéről, hogy úgy mondjuk, lelkesedéssel fogadtatott, de hogy a habarék lesbe ne állna most, s a sor tüzet az első ak-tusra meg ne indítsa, olyasmiről ne mót-tóztassanak álmodozni. A „P. Naplót,” hogy nem „sturmolt”-hat, már is a hideg leli, s alig várja, az első bomba elpuk-kanását.

Nincs az a Tisza Kálmán és nincs olyan erőlyes magatartás a világon, melyre a habarék, a „jogfeladás”, a „meghátrá-lás”, „gyávagság” és gyámoltalanság” címűt, „a mily tette csak egy Tisza Kálmán képes” — „elő ne rántsák”, sőt akár már a cikketek is megirhatták némi kis üres helylyel, melynek kitöltése egy percznyi munka leendő. Mert hogy a dologból hajba menés legyen, az alig hi-hető. Ő felsége a király, a legigazságo-sabb fejedelem, ki semmitféle igazságtal-anságot nem tűr meg, s hatalmas szá-vát mindig az igazság részére veti latba, oltvetlen közbé fog lépni itt is, s a dol-got, birodalmának két fele közt, a há-boru kitéréséig menni nem engedi. Ép-en azért tehát, mert békés kiegyezést várhatunk, el lehetünk rá készülni, hogy e békés kiegyezés, még ha a magyarok istenének atyai gondviselése alatt legna-gyobb előnyünkre fog is végbe menni, az ellenzék, kivált a „mérsékelt”-et ki-elégíteni nem fogja.

Majd bizony! Egy ilyen alkalmat fognak ők elszalasztani a kizsákmányo-lás legvégző erőfeszítése nélkül, noha

számos tapasztalás mutatta már, hogy minden ily erőltetett heccz az ellenzék hitelének csökkenésével végződik. De hi-szen, ha azt tudnák az emberek, hogy mikor tesznek helyesen és mikor nem, akkor minél kevesebbet hibáznának, s a hibázatlan habarék már régen lejártá volna a hibázható Tisza Kálmánt, mig ily, megfordítva áll a dolog.

Egyébiránt ha nem csalódnak és a dolgot jól felfogtuk, az osztrák kormány védekezése oda fog irányulni, hogy ő egy olyan kijátszást, milyen a kormány rendeleteivel szemben a pozsonyi vásár lett volna, nem tűrhet el, s úgy eddig is, a mig e kérdés közösen tisztázva nem lesz, oly ideiglenes övrendszabályokhoz kellett nyulnia, melyek a kijátszást le-hetetlenül tegyék. Hogy azonban az osztrák kormány ezen fellépése helyes volt-e avagy nem? magyar szempontból bírálva nem mondhatunk rá igent, de mert az e féle felmerült eseteknél ez elbírálás egyes szempontból nem történhetik, hát minden esetre ki fog hallgattatni a másik fél is.

Egészen más kérdés: hogy vajjon jogos, törvényes volt-e ama fellépés, avagy nem? Mert hogy törvénytelen és jogtalan volt, az tiszta dolog; szükség azonban igen gyakran törvényt romtván, az osztrák kormány védekezése is hihe-tőleg ez leendő.

Elég az hozzá, hogy a dolog érde-kes is, fontos is, és hogy igen erős konfliktussá nőhetné ki magát, ha itt nem volna a közös uralkodó, ki minden ily esetenél úgy lép föl, hogy békévé és ne hábo-rúvá fejlődjenek a kérdések. A hányzor pedig ily, a közös uralkodás áldásos köz-bejárására való dolog fordul elő, mindig eszünkbe jut: mi lenne belőlünk ha ez nem így volna? Ha egy ily összeveszés kiegyenlítéséhez nem volna meg az a megbecsülhetlen és hatalmas eszköz, ma-lyet a dualismus nyújt a királynak és császárnak? Nem mennék-e bajba az ellenzék jóakaratóiból de azonnal, s le-hetséges lenne-e a béke ott hol az érde-kek emyire különböznek?

Most pedig nincs más hátra, mint

türelmesen várakozni. Mire e sorok meg-jelennek már hihetőleg többet tudunk, és nagyon csalódnánk föltevésünkben, ha az ellenzéknek, különösen pedig a mér-sékeltnek batteriái még akkor sem tü-zelnének, s a „Tisza Kálmán hazafiat-lan eljárására” szitkaik örömet nem szór-nák. Egyébiránt ami halad, el nem ma-rae, s akár előre megtudnók irni, hogy a habarék mérsékeltség a káromkodásnak és gyanúsításnak, Celsusz szerint, ötve-nedik fokával fog előállni. Vedremo!

— A reáliskolai tanterv. Az orsz. közoktatási tanács által kidolgozott reális-kolai tanterv jóváhagyván, a tanács mai albizottsági ülésében megállapította a megfe-lelő átmeneti intézkedések alapelveit. Mint értesülünk, az átmeneti intézkedések csak egy évre terjednek ki, úgy hogy az új tan-terv már az 1885—86-iki tanév kezdetén tel-jesen életbe léptethető lesz. A jövő tanévre az átmeneti intézkedések még e hó folytán kiadottnak s így a szükséges előkészületek-kellő idő van.

A vámháboru.

Az osztrák kormány hír szerint feltá-lalta a vámszerződésben azon pontot, mely-nek alkalmazásával megromolhatja a ma-gyar kormányt azon erőlyes fellépésért me-lyet ez ügyben tanusított. A XXI. cikk ugyanis azt mondja, hogy mind a két fél miniszteriumai, valamint a közös külügymi-niszter, fel vannak jogosítva valahányszor szükségesnek tartják, a vám és kereskedelmi értekezletek egybe hívását igénybe venni. Így okoskodik tehát az osztrák kormány, hogy ha ezen konferenciát össze hívja, majd annyira elhúzza a tárgyalást, hogy azon idő alatt bizvást tönkre mehet a pozsonyi mar-havásár.

Hanem hát a magyar kereskedelmi mi-niszterium keresztül látott a kártyán és ki-dolgoztatta azon módozatokat, melyek szerint az osztrák iparezikkek, a Magyarországra bocsátás előtt, ugyanoly elbánás alá esnének, milyen a magyar marhaszállítmányoknak jutott osztályrészü. E rendszabály rögtön publi-kálva lesz, mihelyt bebizonyul, hogy az osztrák

rák kormány nem akarja visszavonni törvény-telen rendeletét.

Másik tromf lesz, azon körülmény, hogy a magyar marha hizlalók országos értekez-letet hívnak össze, mely értekezletnek célja lesz annak kimondása, hogy: marháikat Bécsbe nem fogják küldeni. És csakugyan ezen mozgalom folytán, már teg-nap a magyar marha hizlalók elhagyták a bécsi piacot.

Igen valószínű különben, hogy ha azon sérelmes rendelet hamar vissza nem vonatik a marha kivitel Magyarországból Ausztriába el fog tiltatni. Akkor aztán lássák Bécsben, hogy élnek meg magyarországi hus nélkül.

Hogy mily jelentősége van a magyar marhabevitelnek Bécs husfogyasztására nézve, annak feltüntetése végett közöljük a követ-kező nagyérdéki adatokat: Bécs husfogyasz-tása évenként 160,000 darab marhát igényel; e számnak fele — 1882-ben 85,471 marha — Magyarországra esik. A bécsi vásári forga-lomban az 1882-iki felhajtás kitett 152,592 marhát, ebből esik magyar marhára 85,471, galicziai marhára 35,904, német marhára 31,277 darab. A bécsi vásár nem pusztán a bécsi fogyasztásról gondoskodik. 1882-ben a bécsi marhavásárról 74,709 marha adatott el Bécsen kívül fekvő részre. Bécs fogyasztá-sa kiválsan a vágómarhák felhajtására utal-tatik, mert Bécsben 1882-ben összesen 419,980 mázsa huszt fogyasztottak el, a miből 297,631 mm. levágott marhák és 122,358 mm. mázsa mar-hahus bevételre esik. A hiány, mely a pusztai marha törvényes kizárása által keletke-zett, 1882-ben közel 15,000 vágómarhára ment. E hiányt akkor a német koronatarományok-ból eszközölt nagyobb fölhatás csak ke-vevéssé pótolhatta s be sem látható annak a következménye, ha a kiüthött vizsály folytán a magyar kereskedők nem küldének marhá-ikat Bécsbe. vagy pedig a bécsi mérsárosok nem fedezhetnék husszükségleteiket Pozsony-ból. Bécs minden lakosának érdekében áll e vizsály megszüntetése s erre nézve az idé-zett lap legegyszerűbb eszköznek tartaná a vásári rendtartás megfelelő módosítását, amint ezt Bécs város községitanácsa kérelmezte.

Bécsből távirják a „Nemzet”-nek: „Báró Orczy Béla, ő Felsége személye körüli miniszter kihallgatáson volt ő Felsé-génél. Itteni körökben azt hírtik, hogy a mi-niszter jelentést tett ő Felségének a vásári kérdésben kitört confictus felől. Az osztrák

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A tószezi bíró leánya.

— Elbeszélés. —
Írta: Klósz Ilonka.

Vitézül viselte magát, kapitányát meg-mentette, kilőtték kapitánya alól a lovat, Turi Sándor felsegíté saját lovára a kapi-tányt s így vágta át magát az ellen-ség.

Negyven ember volt együtt a század-ból, egy faluban megpihentek, a falu lakói, szinleg jól fogadták őket, a kiscsapat, egy nagy kökerítéssel körülvett, bosnyák bégnek a lakásába szállt meg, melynek lakóitól élelmiszert kapott A lovakat leszerszámolták és kipihentették, maguk is pihentek, kivoltak állva az ütközet után.

Éjjel, midőn bátorságban hitték magu-kat, a lázadók körülvették a mezei lakot, megrohanták a huszárokat, vitézül védtek magukat a fiuk.

De a talnyomó ellenség által legyőzet-tek, elestek vitézül. Turi Sándor hatodmagá-val menekült meg.

Azóta nyomavestett, ezredéhez többé vissza nem tért, nyomtalanul eltűnt. Hihetőleg menekülés közben gyilkolták ki le szegényeket, s az ő hullájátok fogták ki a Boszna vizéből, fej nélkül, fejüket lemet-szé a bosnyák yatagán.

A szomorú hír végre eljutott édes szü-lőföldükre is, az egész ország, az egész nemzet fájlalta a borzasztó esetet, mely Mag-lajnál történt.

Sok anya, testvér, feleség és szerető

gyaszt öltött, a jó magyar fiuk idegen sir-hant alatt aluszak az örök álmot, jeltelen sirban, távol hazájoktól.

A tiszteletes uram felolvasta az újság-ból a kimutatást, azok neveit, a kik az üt-közetben elestek, könyes szemmel olvasta Turi Sándor nevét is, a gyászos névsor kö-zött, az eltűntek közt volt ő is!

Szegény Illa! mikor meghallotta a szo-moru hírt, élettelenül, ájultan rogyott le, apja lábaihoz.

Midőn magához tért, értetlen szavakat rebegett, nem sűr.

Szemei kimeredtek, arca megváltozott, maga elé bámult . . . velőtrázó sikoltással kapott fejéhez . . . megörült!

Szegény Daru bíró, ötlet is leverte a bánat, de leginkább leverte szeretett leányá-nak szomorú állapota.

Ilka csendes örültségében felvászorgott a török dombra, kezében rozmaring-csokrot tartva, tekintete az országuntra meredt.

— Arra ment el, — suttogá — arról fog visszatérni.

— Oh! Jöjj hát — Sándor nem hallod?

Nézd rozmaringot is szedtem a kis kertbe, kalapod mellé tűzöm bokrétnak, édes csókkal, öleléssel várlak.

Jöjj hát! ni amott jön egy szekér. Ez ő, rajta ül egy legény — ez ő Sándor!

— A szekér elhalad a domb alatt.

Nem ő, nem ő, — hová lettél édes Sándorom?

Hol vagy édes violám? Nem hallod Illa hangját?

Meghalt — meghalt; vad pogány meg-ölte, piros vére kiömlött a földre, verje meg az isten, a ki elkövette!

Zokogva borult a kereszt alá, haját tépte, körmeivel marcangolá szép fehér arcát.

— Oda a szép legény, a szép deli hu-szár. — Teste temetetlen messze földön pihen.

Eő husát megrohastti,
Kánya csontját megtisztítti,
Holdvilág megföhérti!

Lassu hangon mondá e szavakat s el-tűnt az est homályában.

Sándor nevét kiáltozta folytonosan.

— Eltűnt! eltűnt! rebegé, én megke-resem, megtalálom.

Az idő eljárt, vége lett a háborúnak.

Boszniát elfoglalták. Sok magyar vitéz vérvél szerezték meg a tartományt.

A katonák is, a kik életben maradtak haza jöttek, övéik körében újra kezdték az életet.

Tószezi kis falunak három halottja ma-radt oda. Messze földön, vad pogányok közt. Bíró uram Sándor fia is hazatért, mind ithon van csak „ő” nincs.

Szegény Turi Sándor! Kis házikója el-hagyatva áll, a kis kert virágai elszáradtak, sem eső, sem harmat nem használt nekik.

Szegény öreg Turin, faluról-falura járt, ahol csak hallotta, hogy huszár volt a falu-ból a háboruba, kérdezősködött a fia után.

Mind hasztalan. Szegény Sándor eltűnt, nyoma veszett.

Mindannap kiált házikója elé nyomorék fiával, kérdezgette az utasoktól is — mind hiába.

Minden nap várta — mindig várta sze-gény!

A ki a szolnoki országunton haladt, min-dennap láthatott a dombtetőn egy halvány

leányt, ki minden utast megszólított — ha nem látta-e Sándort.

Bebarangolta éjjel, nappal a vidéket, a rengeteg tiszaparti réteket, nádasokat, in-góványokat, borzalmas helyeket — kiáltozva Sándort.

A költöző fecskektől és darvaktól is megkérdezgeté, nem látták-e Sándort.

A vidék népe ha elhaladt a szerencsétlen mellett, megilletődve susogta — a tószezi bíró leánya!

Néhány év múltán, magam is láttam a szegény Illát, rongyosan, foszlányokban volt rajta a ruha, lábai véresen voltak a nádkotu és tövistől; összebarangolta a vidéket, bár őrizték, de elszökött hazulról.

Mosolygva állt meg előttem s pirulva kérdezé.

— Nem látta maga Sándort?

— Nem láttam Illa — felelém — de ha látni fogom elküldöm hozzád.

Megragadta kezemet, hálásan pillantott reám — s tova rohant.

Szegény Illa! egy napon a tiszai halá-szok- kifogták holtestét — egy partí szűfára fel volt akadva. Elszökött hazulról s baran-golás közben a Tiszába esett. Eltemették szépen, a falunépe megkönyezte, rozmarin-got, liliumot ültettek sírjára!

Hát a szegény Turi Sándor sírjára, ki ültet virágot?

Eő testét megrohastti,
Kánya csontját megtisztítti,
Holdvilág megföhérti!

Szegény Illa! Szegény Sándor! ott fenn majd találkozunk.

miniszterelnök erre következett kihallgatásáról az a hír, hogy gróf Taaffe — kijelentvén, hogy a kérdésről teljesen tájékozva van — azon óhaját fejezte ki, hogy a magyar kereskedelmi miniszterium képviselőivel konferálni szeretne. Matlekovicot és Liphayt ezért várják a mai gyorsvonattal ide. A tanácskozások holnap kezdődnek. Az osztrák kormány az a szándoka, hogy a kérdés közös vám és kereskedelmi konferencia elé utaltassék, azt hiszi azonban, hogy a rendelet addig érvényben tarthatja; a magyar kormány a kérdésnek a vámkonferencia elé utalását a törvény és szerződés értelmében loyálisan elfogadja ugyan, egyúttal azonban kijelenti, hogy a rendelet visszavonása előtt a konferenciára megbízottakat nem küldhet, tanácskozásokban nem bocsátkozhatik, hanem ellenkezőleg kénytelen a retorsio szándékához ragaszkodni a kérdés gyors elintézését követelni.

Ugyane tárgyban jelenti a „Budapesti Correspondenz“:

Matlekovits Sándor államtitkár és Liphay István miniszteri tanácsos, az állattenyésztési és állatgyógyászat-rendőri ügy felülvizsgálója a kereskedelmi miniszteriumban, ma délután Bécsbe utaztak, hogy a pozsonyi és bécsi marhavásár-kérdésben az osztrák kormányval értekezzenek. A magyar kormány képviselői Marcheggén történt áttutásuk alkalmával, a mint Bécsből távriatlag értesülünk, futólagosan megsemmisítették az építési munkákat is, melyek ott a helytartósági rendelet következtében fogantatva vétettek. A vízintézési munkálatok mar be vannak fejezve és ma déln megkezdették a földkiemelés. Mindenekelőtt vágyant raknak a viaduktól a 13. számú örházig. A holnapi nap folyamában a magyar kormány képviselői értekezni fognak Taaffe miniszterelnökkel és gr. Falkenhayn miniszterrel. — Több bécsi lap megjegyzi, hogy hangulatosnak kell, hogy semmi esetre sem az osztrák és magyar vám és kereskedelmi konferencia hivatott a szóban forgó ügyet tárgyalni, mert hiszen végső fórumban mindig a miniszteriumok döntenek a külügyminiszternek e kérdésben. — mely a külföldet nem érinti, — természetesen nincs oka közbelépnie. Az esetben, ha az osztrák kormány a vámkonferencia egybehívását kívánja, akkor magyar félről, a vám és kereskedelmi szövetség értelmében, az abban való részvétel ugyan meg nem tagadható, azonban a magyar kormány az ügynek ez által okozott huzavonását bizonyára nem fogja megengedni. Csak is, ha az osztrák kormány a vámkonferencia rögtön egybegyűltét kívánja, lehetne esetleg abban a kérdés tárgyalni, de anélkül, hogy az által az ügy elintézésé előmozdították, mert a vizálynak egyes egyedül a rendelet haladéktalan visszavonása vethet csak véget. Egyezkedésekbe, a megtörtént ellenséges rendelkezések részben való megváltoztatására a magyar kormány semmi föltétellel sem bocsátkozhatik, s nem is fog bocsátkozni.

Matlekovics Sándor államtitkár és Liphay Béla miniszteri tanácsos Bécsbe megérkezésük után azon értesítést vették, hogy délelőtti a marhabehozatal kérdésében a belügyminiszteriumban értekezlet tüzött ki. Az értekezleten, mely d. e. 10 órakor

Kubin b. osztályfőnökkel megtartott, Matlekovics államtitkár és Liphay oszt. tanácsoson kívül részt vettek: az osztr. földművelési miniszterium részéről Weber b. osztályfőnök és Schneider urdvari tanácsos és a főegészségügyi tanács elnöke.

Az értekezlet d. u. 1 óra után ért véget. Mindkét fél részletesen kifejtette álláspontját. A magyar meghatalmazottak álláspontjukat határozottan és világosan előadták. Még nem hozott határozat. Ma szerdán délelőtti 10 órakor ismét értekezlet volt.

A „Fremdenblatt“ oda nyilatkozik, hogy ha a magyarok bebizonyítják azt, a mit a hírlapoknak bebizonyítani nem sikerült, hogy t. i. törvényesítés forog fenn, akkor kívánságuk teljesítésére bizton számíthatnak.

A „Wiener Allgemeine Zeitung“ a magyarok álláspontja ellen nyilatkozik.

A „Budapesti Correspondenz“ távirata így hangzik:

Matlekovics államtitkár az osztrák belügyi és földművelési miniszteriumok szakelőadóival konferált és déln Taaffe gróf miniszterelnökkel volt rövid értekezése. — Marcheggben a helytartóság ismételt sürgetésére, a kirakodón gyorsított munkával dolgoznak.

Felhívás a magyar közönséghez.

A következő sorok közlésére kéréstünk föl:

Alulírottak bizottmányunk alakultunk azon czélból, hogy Jókainé Laborfalvy Róznak mellszobrát a budapesti Nemzeti Múzeum számára közadakozás útján megszerezzük.

Elhatároztunk indokát fejtegetni alig szükséges, midőn egy ünnepelt művésznőnk iránti kegyelet lerovásáról s egy elsőrangú nemzeti intézet művészi gyarapításáról van szó. Hiszen mindenkinél, ki e kitűzött célt előmozdítani óhajja, a művészet több ága iránti lelkesedés olvad a kegyelet és hazafiság érdekében.

A szoborra, melyet első osztályú csarai márványban akarunk megszerezni díszes talapzattal együtt, 2500 forint óhajunk gyűjteni. Nem nagy összeg, de mégis alkalmat nyújthat arra azoknak is, a kik nem élnék gazdag viszonyok között, hogy — habár csekély adakozással is — tetteles kifejezést adjanak hazafis kegyeletüknek, a művészet szeretetének.

Az adakozott, gyűjtött összegek nyilvánosan, hírlapokban fognak nyújtatni s a Jókainé-féle mellszoborbizottmány pénztárnokához, dr. Schwartzert Otto urhoz Budapestre (I. ker. kékgolyó-utca 4. sz. a.) küldendők 1884. évi június 15. ig.

Kelt Budapestben 1884. évi márcziusban.

A Jókainé-féle mellszoborbizottmány Budapestben.

Teleki Sándor dr. Schwartzert Otto elnök. pénztárnok.

Ábrányi Emil Bartók Lajos Csiky Gergely Kun Gyula Törs Kálmán Vastagh György.

semmiféle perpatvar nem volt közöttük: jogban áll Dunmova júni és itt az apátság temploma előtti két hegyes köre leterdölve a szalonnaoldalért pályázni. Minden pályázó házaspárnak a hajdani zarda főnöke előtt kell megesküdni, mire aztán a szalonnaoldal átadása ének és zeneszó mellett nagy ünnepélylyel történik.

Az említett Juga asszony emlékköve még ma is látható a dunmóvi templomban, valamint Fitzvalter egyik leányának a szép Mathildisnek, sarkóve is, kinek nevét a népmonda szintén összefűgésbe hozza a szalonnaoldal jutalmának alapításával.

Mathildis neve volt a meszerü Robin Hood rablónak, kit a népköltészet romantikus fátýallal vett körül, és kinek emléke még ma is ugy él a nép szájában, mint a gazdagok és kéjenczek ostora, a szegénység és erény védője és megfosztója.

János angol király, — így szól a monda — ki előtt Fitzvalter Róbert nagy tekintélyben részesült, egy napon megpillantotta a szép Mathildist, és jölehet ez már férjénél volt, mégis meg akarta őt hódítani és kegyért esengett. Kérélmé visszautasított, mit a király megbosszulandó, szétromboltatta a családnak több várát, hadal borította el birtokait, minek következtében annak több tagja Franciaországba menekült. A szép Mathildis azonban Dunmowban maradt, és a király külön követet küldött hozzá, hogy ez kijelentése előtt forró szerelmét. A szép és hű nő most sem akart meghódolni, mire a király követte megmérgezett egy sült tojást, melyet Mathildis később elfogyasztott és meghalt. A dunmóvi egyház sirboltjában temettetett el, és midőn atyja, az öreg báró, visszatért Angliába, leánya kitűnő hűségének emlékkül alapította a szalonnaoldal-jutalmat jó és hű házastársak számára.

Más források szerint az állam jelentékeny földbirtokot adományozott a zárdának, azon kötelezettséggel, hogy ez a szalonnaoldal ajándékozásával kedvezményben részesítse a becsületes talusi népet és a példás

Napi hírek.

— Graef Ede lov. tábornok, honvéd főparancsnoksági adlatas tegnap délután vasúton városunkba érkezett oly czélból, hogy egy a helyben összpontosított honvéd dandár altisztképző tanosztály kiképzését megsemmisítse, mint a honvéd huszár ezred pótlovainak begyakorlásáról magának meggyőződést szerezzen. Itt tartózkodásának rövidre szabott ideje Ő Nagyméltóságát kényszerítette, hogy tegnap megérkezése után a szakadó eső dacára, az altisztképző tanosztály felett szemlélt tartson. A szemle csak szűk helyen — a 42. zászlóalj lakanyájának udvarán volt megtartható, de eredményében ott is teljesen sikerült, miert is Ő Nagyméltósága Posa Károly százados parancsnok urnak mint szintén a beosztott többi tiszt uraknak megelégedését nyilváníttotta. Ma délelőtti a honvéd huszárokat, szorosan azoknak pótlovait szemlélt meg s az idomítás körül kifejtett buzgalmat megdicsérve az elért eredmény fölött szintén megelégedését nyilváníttotta. Délelőtti 11 órakor visszatért szállására s a déli vonattal ismét visszautazott Budapestre. Ő Nagyméltósága kíséretében Dörner Lajos százados parancsörtsitzte volt.

— A debreczeni Fröbel gyermekkertegylet 1884 év april hó 14-én d. u. 3 órakor az egyet helyiségében közgyűlést tart. Tárgy: Evi jelentés s számadások 1883-ról — költség előirányzat 1884-re, — elnök és titkár választása. Az elnökség.

— Az ideai fegyvergyakorlatok. A városunkban állomásozó cs. kir. 39. gyalogezrednél a fegyvergyakorlatok első sorozata május 1-én veszi kezdetét és 13 napig tart. Ezekre a gyakorlatokra az 1875, 1877. és 1879-ben besorozott tartalékosokat hívták be. Ezen gyakorlatokon részt vehetnek még az itt tartózkodó, a fenti években besorozott és vidéki gyalogezredekhez tartozó tartalékosok, kiknek hadkiegészítő kerületek messze van. A 39. gyalogezred behívottjai közül, hiányos bejelentés miatt, igen soknak nem találták meg a lakását s ezeknek a behívójegyeik a katonai nyilvántartási hivatal irodájában vannak. Az illetők saját érdekében felhívhatnak, hogy behívójegyeik átvétele végett jelentkezzenek az illető hivatalban.

— Kikeresztelkedés. Érdekes jelenetnek lesz tanuja Nagypétercen az ispotály templom, hol egy vidéki mőzes vallásu tanárt fog K. Tóth Kálmán lelkész a ref. egyház hívei közé felvenni a keresztelési szertartás végrehajtása által.

— A nagyerdőn a kint lakók számára rendkívül szép lakásokat rendeztetett be a vendéglő derék bérloje Papp György A csinosan s ujjonnan festett szobák iránt rendelkezhetni a bérlőnél. A szabadban nyaraló közönség figyelmét felhívjuk a lakásokra.

— Az utolsó színelőadás tegnap zsúfolt ház előtt folyt le színházunkban. A jutalmazottat Krecsányiné asszonyt zajos ovatiókban részesíté a közönség s két szép koszorúval és virágbokréttával tisztelte meg.

— Színtársulatunk tagjai a ma déli vonattal utaztak el városunkból. Az indóház

házasélet megjutalmazása által szelidítse a család élet boldogságát.

A 15. és 16. században némi változtatást látszott szenvedni az alapítvány, a mennyiben akkor már csak férfiaknak ítéltett oda a szalonnaoldal „türelmük jutalmát.“ — „Ez a dunmóvi szalonnát is megnyerhetné“ — szokták mondani Angolországban az oly emberről, ki ritka türelmes természetű bir.

Whichenov-Hall-ban szintén lógott hajdan a vásártér csarnokának fedele alatt egy szalonnaoldal, mely hasonló feltételek alatt adatott ki a pályázóknak, mint a dunmóvi, csak hogy itt az illetőnek két tanut kellett magával hozni, kik hitet tettek arra, hogy vallomásának igazságában hisznek és hogy ha a pályázó telkes gazda volt, a szalonna mellé még egy köböl búzát, bort és sajtot is kapott, a szellér ellenben csak rozsot, bor és sajt nélkül. Ezenkívül a wichenovi bírónak arról is kellett gondoskodnia, hogy ha a pályázónak nem volt saját lova, kölcsön kapjon egyet. E lóra aztán fel kellett ülnie és a sajtot maga elé helyezni, míg a szalonnaoldalt és búzát egy másik lóra rakták és így vezették aztán dobok pergése, trombiták harsogása és az egész vásári nép kísérete mellett egész a falu határáig.

Néhány mulatatót esetet említtünk itt fel, melyek a wichenovi szalonnaoldal kiosztásánál előfordultak!

Fallstaff Aubry lovag és ennek hitestársa Mande — így írja egy krónika — valának az első, kik a szalonnaoldalért pályáztak. A lovag megvesztegette két társát, hogy hamis esküt tegyenek mellette, a mi meg is történt és ő elnyerte a szalonnát, miután azonban összekapott nejével a fölött, hogy miként fogyszszák azt el, a bírák elrendelték, hogy ez rögtön elvételek fölük és felakasztassék újra a vásártér csarnokában.

Alison, Freckle István neje, magával hozta férjét, eldicsérte ennek jó tulajdonságait, türelmes természetét és hozzátevét, mi-

váróterme, és a perron nagy számu és díszes közönséggel telt meg, hogy egyidőre busant mondjon azon kedveseknek, kiknek művésze annyi élvezetet szerzett. A körülbelől 70 tagból álló társulat elhelyezése a kocsikba, nem kis gondot adott szinigazgatóknak, — ki külön külön mindent tagtól megkérdezte, nines valami baja vagy kívánni valója. A vonat elindulásakor harsány éljenzés hangzott fel. Hordozza isten őket szerencsével és hozza vissza békességben és teljes megelégedéssel.

— Ö. T. Köszönetnyilvánítás. A debreczeni légszuszgyár tek. igazgatósága a debreczeni tüzoltó egyletnek 10 forintot adományozott, mely nagylelkű tényért, az egyet nevében hálás köszönetemet nyilvánítom Debreczen, 1884. april 9. Tikos István egyleti pénztárnok.

— Áprilisban. Az idő szeszélyes és változó, mint az aszonyok. Márczius közepe óta derült, sugaras napjainak voltak és most, mikor már csakugyan erősen tavaszodni kellene, csipős hideg szél fúj, zimankós idő jár s a mosolygó kék eget, a verőfényt meghazudtolja a hévmérő, mely a legutóbbi napokban ugyancsak leszállt. Egyebiránt a korintusi kirándulóktól az a hír érkezett, hogy a tavasz Firenzében sem haladt előbbre s ez is némi vigasztalás nekünk debreczenieknek, a kik nem lakunk abban a honban „a hol a ezitrom virul.“ Husvétig azért még mindig lehetnek zöldelő fánk s ragyogó, meleg tavaszi napjaink. Kívánjuk is, hogy ugy legyen.

— A váltó. A királyi tábla a kereskedelmi forgalomra nézve igen fontos következő határozatot hozta: 1. ha a fizetési határidő a következőleg jeleztetik: hat hónap múlva (tehát nem hat hónapra) akkor a váltó, mint hiányos, érvénytelen. 2 a váltó eljárás alapján minden ítélet, mely ily váltó ügyében hozott, az egész előző eljárással együtt hivatalból megsemmisítendő. 3 Ez a semmisségi határozata a kir. táblának miután illetékességi kérdésben van meghozva, nem főlebebezhető.

— A „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyomdájába egy jó házból való, s jó iskolai bizonyítvánnyal ellátott fiu, tanulól felvétetik. — Értekezhetni eziránt a nyomdai művezetővel.

— Enyhe telek. Nem egy panaszt lehet hallani, hogy az ideai nagyon enyhe telnek még rossz következményei lehetnek, a mennyiben hideg tavasz vagy kedvezőtlen nyár következhetik utána. A berlini meteorológiai intézet az aggodók megnyugtására közli, hogy az enyhe telek épen nem tartoznak a nagy ritkaságok közé, 1720 óta Berlinben 37 többé-kevésbé enyhe telek jegyzettek föl, a legenyhébb az 1795—96-iki volt, midőn egész januárban a hőmérs. legalább 8 fok meletget mutatott. A tapasztalat különben azt bizonyítja, hogy az enyhe télre meleg tavasz és nyár következik.

— Bihari hírek. Keresztési Béla éleladi adószit eljegyzte Retezár Katinka kiaszonyt. — Nagy-Szalontán a vásárok február, april, augusztus és november hónapokban a hó 15-ik napját magában foglaló héten lesznek. — Balogh György szalontai földbirtokos tanyáján egy veszett eb garázdálkodott, de még ideje korán agyonlőtték. — A nagyvárad „Zöldfa“ vendéglőben a nagyváradi tánczmesterek e hó 15-én bált rendeznek.

szerint meg van róla győződve, hogy férje ugyanazt fogja vallani fölé; erre azonban István ur fejét rázta, minek az lett a következtése, hogy neje hirtelen hátrafordult és felpofozta őt. A jutalom kiadásáról most már természetesen szó sem lehetett.

Jocelin Jollig, ki hitelt érdemlő tanuk által igazolta, hogy nejével az első hat hét alatt, melyeket mézes beteknek is szoktak nevezni, háborítlan egyetértésben élt, ebbeli érdemének elismerésül egy szelletet kapott a szalonnaoldalból.

Ezek után — írja tovább a krónika — sok év mult el a nélkül, hogy csak egy pályázó is jelentkezett volna Whichenovban. Azt lehetett volna hinni, hogy csupa zsidóság lakja az egész környéket, oly kevés vágyat tanúsítottak a szalonnára. A legközelebbi pályázó, ki ezután jelentkezett, közel volt hozzá, hogy elnyerje a jutalmat, a tanuk egyike azonban elbeszélte, hogy egy vásárnap a pályázónál ebédelvén, ennek neje panaszkodott, hogy a templomban hátrább kellett, ülnie mint a bíró nejének, mire férje kissé haragosan kiáltott fel: „Csitt, hallgas!“ — A bírák fontolóra vévén e körülményt, kijelentették, hogy a nőben dicsvágy és büszkeség, férjében pedig hirtelen harag rejlik és mindketten elutasítottak.

Egy nő azért nem ítéltett méltónak a szalonna-oldalra, mert midőn férjéről beszélt, ezt tette hozzá: „Isten bocsássa meg neki!“

Egy nőnek szenvedélyes hajlama ölebeeskje iránt, egy hű szolgáló elbocsátása, egy száma, melyet a nő vagy férj mérgesen széttépett, egy kis pörölés a pecsenye fölparításának módja miatt, a megkoszmásított étel, a fáj kimaradása estének ellegendó okul szolgáltak arra, hogy a pályázók viszáutasításának, kiknek nevei mind föl vannak említve az illeto jegyzőkönyben.

(Folyt. köv.)

— A feltárlap szerint ságban roppa kezo eset: Eg óriási vagyoni ifjuval, akit triganyitogató Házasságuk a csak hogy nag hogy az öze ezukrászoltb jünni és kedve hölgygel. Az tal, rohan ki, vós rhinocero tentelenül kez Az exvölegén meghalt volna — iramodott hagyva volt között. A nev litették, a t gotattak.

— A nriatlanul ameri entifie Anyi egyik kornai mond, hogy e libát csinál, női hivatalno feltékeység. tott munka és esékelységért nőiktől, amely lönek. E kie vatal főnökét csak hivatalo somban is ille akartak zava kat előadhass ne találnék a kot, s nem tatanak. A a férfiakkal az asszonyok paizsa fedezik. konszenvezek sak és pontos női hivatalno

— Megmegei közkö nöcseléd a na don megszöki elhelyezve, a a rendes utol le a népes ut rokkal várt lepedőjének d melyet az abl vény, menekü daját is a vá kedvesével el

— Borz tegnap regge a korona-ut a régi fal ké tett. Ott k fel, de még a kőzül, a hato

Föld

Az a k munka, mely helyes adóza meg, de a fő huzhat a mu nem a telekk talános, régi nem egyezne kölcsönnyujta nak fen akko birtokos nev birtokállási l hol elütök a különböz ug

A bajor gyökerezik, nem a valód elöje nevének, melyek lelkönyveibe laltatik az tozásról. Ho logi hitel el az természet hiába okosk jaról: a tel szonyok köz teni. Mert t kisbirtokos zálogos bite Ezen a pedig gyors emittett hiá lap egyezze hogy azonki delmi adatot szon jogos zási intézke nagyobb neh ető. Kénye képen vezet a telekkönyv a mostani bi négy vagy t ható kéz ált

Itt ren vátóháznáa javeslatot e miniszterium arra szoritko ugvis bajos

— A feltékeny özvegy. Egy new-yorki hírlap szerint az ottani néger előkelő társaságban roppant izgalmat keltett a következő eset: Egy néger özvegye, ki férje után óriási vagyont örökölt, jegyvet váltott egy ifjúval, akit utcaszerte a legkiválóbb „osztályigantogató”-nak ismertek és bámultak. Házasságuk alapja tiszta szerelem lett volna, csak hogy nagyon hamar elmula. Elannyira, hogy az özvegy egyszer amint egy fényes ezüstkészletben üldögélt és eddig, látja bejönni és kedveskedni völégényét egy másik hölgygel. Az özvegy lesújtva a látottak által, rohan ki, vásárol hamarjában egy jó szivós rhinoceros-korbácsot s visszajöve, istentelenül kezdi a szerelmes párt naspárolni. Az exvölégény azzal az óhajással, hogy bár meghalt volna, amikor még a bűlösen volt, — iramodott el, szeretőjét kész zsákmányul hagyva volt menyasszonya boszúálló keze között. A new-yorki néger előkelők, mint említettük, a történetek miatt valósággal izgatottak.

— A női hivatalnokokról igen udvariatlanul nyilatkozott Washingtonban a Scientific American-ben az Egyesült Államok egyik kormanyfőnöke. „Mi okozza — mond, hogy egy tucat női hivatalnok több galibát csinál, mint száz férfi hivatalnok? A női hivatalnokok közt igen nagy a kicsinyes feltékenységre. Feltékenyek társnőikre a kiosztott munka és egyéb ezer és ezer apróképes esakélyiségre. Még a helyet is irigylük barát-nőiktől, amelyet számukra a hivatalban kijelölnek. E kicsinyes viszályokat mindig a hivatal főnökéig felebezzik. Az asszonyok nem csak hivatalos helyiségekben, hanem lakás-somban is üldöznek. Volt eset rá, hogy ki akartak zavarni az ágyból, hogy panaszaikat eldohassák. Alig mulik el egy nap, hogy ne találunk ajtóm előtt néhány nőhivatalnokot, s nem tudok sétálni, hogy fel ne tartóztatnának. A legnagyobb baj azonban az, hogy a férfiakkal szemben lehetünk grombák, de az asszonyokkal nem, mert őket gengeségük paizsa fedezi. Egyes női hivatalnokokkal rokonszenvezek, mert becsületesek, szorgalmasak és pontosak, általánosságban azonban a női hivatalnokok kiálthatatlanok.

— Megszökött a kórházból. A bihar-megyei közokozásból egy debreczeni illetőségű nőcseléd a napokban valósággal regényes módon megszökött. Az emeleti osztályban levén elhelyezve, a cselédség miatt nem távozhatott a rendes uton, hanem az ablakon ereszkedett le a népes utcára, a hol kedvese ülék karokkal várta. A leereszkedésnél szótéptett lepedőjének darabjai szolgáltak kötélgyanánt melyet az ablakfához erősített meg. A szökevény, menekülése után felkereste még régi gazdáját is a városban s ettől ruhát kikérvén kedvesével eltávozott Nagyváradra.

— Borzasztó szerencsétlenség történt tegnap reggel Bécsben. A bernalsi fő ut és a korona-utca sarkán folyó építkezésnél a régi fal leomlása által hat munkás eltemetett. Ötöt közülük kisebb-nagyobb sérülésekkel, de még élve szabadították ki a romok közül, a hatodik munkás azonban életét veszté.

Földadó és földhitel.

Az a költséges és fáradságos kataszteri munka, mely most befejezéséhez közeledik, a helyes adózás érdekében indított ugyan meg, de a földhitel forgalma is nagy hasznát hozhat a munkából, ha az nemcsak adó, hanem a telekkönyvekben is értékesítve lesz. Általános, régi panasz, hogy a telekkönyvek nem egyeznek a kataszterrel és hogy azért költségnövekedés alkalmával nehézségek forognak fen akkor is, ha a birtok a tényleges birtokos nevén áll. Hol eltérők a telekkönyv birtokállási lapjának és a földkönyv számai, hol eltérők a területi nagyság adatai, hol különböző ugyanazon dűlő megnevezése stb.

A bajok legnagyobbika azonban ott gyökerezik, hogy igen nagy számú birtok nem a valódi birtokos, hanem ötödik-hatodik elnevezésű és hogy vannak egész községek, melyeknek 30 évvel ezelőtt készült telekkönyveiben egyetlen bejegyzés sem foglaltatik az annyi időn át történt birtokváltozásokról. Hogy az ilyen birtokosok a jelzálogi hitel élvezetétől meg vannak fosztva, az természetes; valamint bizonyos az is, hogy hiába okoskodnak a kisbirtoki hitel reformjáról: a telekkönyvi tekintetben ily rossz viszonyok közt levő paraszttok bajos segíteni. Mert takarékpénztár és még kevésbé a kisbirtokosok országos földhitelintézete jelzálogos hitelt ezeknek nem adhat.

Ezen az állapotokon segíteni kell, még pedig gyorsan. A mi illeti az első sorban említett hiányokat, hogy t. i. a birtokállási lap egyezzen az új kataszter adataival és hogy azonkívül a telekkönyvbe a tiszta földmélmi adatok is bevételessenek — a mi egészen jogos kívánság, — ez talán törvényhozási intézkedés nélkül is, de mindenesetre nagyobb nehézség nélkül keresztül lesz vihető. Kényesebb a másik kérdés, hogy miképen vezetessék most be a valódi birtokos a telekkönyvbe, mikor az ott megnevezett és a mostani birtokos közti continuitás három-négy vagy több, ma már meg sem állapítható kéz által meg lett szakítva.

Itt rendkívül expediensthez kell a törvényhozásnak nyulni. Nincs szándékom azon javaslatot elemezni, mely az igazságügyi miniszteriumban e tárgyban készült; csak arra szorítkozom, hogy ennek a kivitelben ugyanis bajos munkának melőbbi megindítha

tását vagyis azt sürgessem, hogy az országgyűlés még szétoszlása előtt végezze el ezt a törvényt. Vesztesnek tartok a földhitelre nézve minden napot, a melylyel a telekkönyvek itt említett hibájának helyrehozása késik.

Fölötte sajnós, hogy a kataszterben előforduló változások tekintetében a kormány és az autonóm közegek annyira elmulasztják kötelességüket. Törvények és rendeletök tüzetesen megparancsolják, hogy miképen kell folytonosan nyilvántartani a földadó-kataszterben a birtokos személyében vagy az adó tárgyában előforduló változásokat. És megdöbbenő, hogy mennyi mulasztás jelentkezik e téren csak az utóbbi évekből. Szapáry gróf pénzügyminiszter nem rég jelentést terjesztett a képviselőház elé, melyben 400,000 forintnyi előre nem látott kataszteri kiadásról tesz említést. Ez a költség az által vált szükségessé, hogy ki kellett igazítani a földadósorozati könyvekben és birtokívekben azt az állapotot, mely az új földadó-törvény értelmében 1875-78-ban fölvettett és az azóta végbement változások következtében ma már a tényleges állapotnak nem felel meg.

A magyar korona egész területén ugyanis 44,309,471 birtokrészlet van az új kataszter szerint és ebből 20% vagyis 8,861,894 parcella nem áll többé úgy, a mint az 1875-ben elrendelt kiigazítás alkalmával tényleg találtattott és az új földadósorozati könyvekbe foglaltattott. Ha minden 5-6 év alatt ennyire megromolhatnak a földadólajstromok és velők együtt a birtoktelekkönyvek, sőt ezek még nagyobb mérvben; ha a 20 millióba kerülő új kataszter egy ötöd részében már megromlott, mielőtt a mi még befejeztetett volna, a gyarló nyilvántartás következtében: mit várhatunk akkor a két nem telekkönyv helyességét és egybehangzását illetőleg a jövődől?

A földhitelre nézve az új kataszternél még egy másik fontos kérdés merült fel. Mennyiben felel meg az új kataszteri tiszta jövedelem a birtok valódi értékének? Sok a panasz több vidékről, hogy a tiszta jövedelem oly magasra van fölvéve, hogy az adókulesnak 29-76%-ról 25-5%-ra való leszállítása daczára az adó igen érzékenyen emelkedett. Azonban mástól tény az, hogy az ország más vidékein most tetemesen kisebb a kataszteri tiszta jövedelem és az adó. Mind a két jelenség mellett lehetséges, hogy a ki-nomozott új tiszta jövedelem arányos és a kataszter igazságos adóalapot szolgáltat. Hanem az kétségen fölül áll, hogy alacsonyra van már számítva a kataszteri tiszta jövedelem és abban nem látok a földhitel szempontjából előnyt. Mert a hitelintézetek leg-alább nagyban a kataszteri adatok után indulnak a nyújtható kölcsön megállapításánál, bizonyos többszörösét, például 20-szorosát a tiszta jövedelemnek vévén a szántóföldek értékéül.

Hogy alacsonyan van számítva az egész ország kataszteri tiszta jövedelme 151-5 millióval, a mint az országos földadó-bizottság megállapította, az kitűnik egyrészt abból, hogy a földadó ideiglenes tarifái szerint a kiigazítás után 141-8 millió frt tiszta jövedelem került ki. Ebben pedig nem jutott még kifejezésre az 1855 óta történt nagy beruházások okozta értékelkedés. További bizonyíték az alacsony becslés mellett az is, hogy 1870 végén a kataszteri munkálatok 204 millió tiszta jövedelmet eredményeztek. Az akkori enquete sokalta ezt és sürgette a leszállítást, bár biztosítva lón, hogy akár-mekkora legyen a tiszta jövedelem főösszege, az adó, földterhermentesítési pótlékkal együtt, legfőlebb 40 millió fog lenni. A leszállítás sokak előtt tanácsosnak látszott azért is, mert az akkor tájban befejezett osztrák kataszter csak 169 millió tiszta jövedelmet mutatott és elég tévesen azt hitték, hogy a quótárgyalások alkalmával kárunkra lehet, ha a mi földünk tiszta jövedelme annyival nagyobb összeget mutat mint Ausztriáé.

Ezen és más jelekből azt következtet-jük, hogy az új kataszter szerinti tiszta jövedelem tetemesen kisebb a valódinál és nagyobb a kettő közötti differentia mint más országokban lenni szokott közvetlenül a becslés befejezése után. Ezt a földhitelintézetek nem sokára fel fogják ismerni s ahhoz képest használni a kataszteri adatokat, valahány-szor csupán ezek alapján, saját becsléseik nélkül fogják megállapítani a birtokértéket, illetőleg a nyújtható kölcsön mérvét. Mert abban nem nagy köszönet volna, ha az új kataszter arra vezetne, hogy a földhitel alapja megszűkíttessék.

Fenyvessy Adolf.

Közgazdaság.

Husárák

megállapítva s bejelentve 1884. április 9-től április 16-ig.

44 kr. Rác Györgynél czepléd-utca 2599 sz. a.

48 kr. Rác Györgynél csapó-utca 10. sz. a. rózsátér 6. sz. a. Magyar Gábornál czepléd-utca 55 sz. a. Dedó-utca 125. sz. a. Gyarmati Istvánnál mester-utca 1442 sz. a. Varga-utca 2238 sz. a. Nagy Mihálynál Péterfia-utca 970 sz. a. Balogh Jánosnál mester-utca 1113 sz. a. Katona Lajosnál rózsátér 10 sz. alatt. S végre Szentéi Jánosnál sz. Anna-utca 2667 sz. alatt.

Minden többi bejelentett mészárszékekben pedig 50 kr.

Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomaték nélkül a közönség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágább.

Debreczen, 1884. április 8.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.)

BUDAPEST, ápr. 9. A nagy marha-hizlálók elhatározták, hogy sem a bécsi sem a pozsonyi vásárra addig nem küldenek marhakat, míg az alsó ausztriai helytartó rendeleté vissza nem vonatik és a vásárrend meg nem változtatatik.

Bécs apr. 9. Sécenyi miniszter ma reggel ideérkezett, 11 órakor a királynál kihallgatáson volt és a marha ügyről jelentést tett ő felségének. A délelőtti kiti-zött értekezlet délutánra halasztatott. A magyar érdekek megővására kedvező kilátások vannak.

Felolva szerkesztő és kiadó lap tulajdonos Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

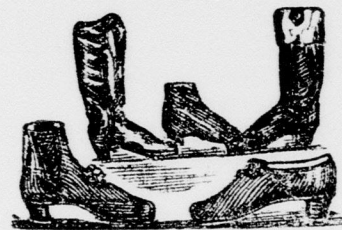
Nyílt-tér.

MATTONI
BUDAI KIRÁLY-
KESERÜVIZE
orvosi tekintélyektől legjobban ajánlva
szűkítő minden gyöngyszert és érvényvesztéseket.
MATTONI és WILLE BUDAPEST.

Eladó Ház.

B. Ujvároson a piacon levő Ticz Lajos féle ház eladó, esetleg bérbe kiadó értekezhetni felőle

Huszár Károlylyal
Debreczenben.

VÉGELÁRULÁS.

A megyeháza mellett Schwartz Fülöp cég alatt volt lábbeli üzletet bíró árverés után megvásárolván, az abban levő min-dennemű

női, férfi és gyermeklábbeliket
elköltözés miatt
végkiárlom

Felhívom tehát a nagyérdemű közön-séget ezen olcsó bevásárlásra kínálkozó alkalmat el nem mulasztani.

Tisztelettel SPITZ B.

BORSÁNYI VIKTOR

GAZDASÁGI GÉPÉSZ DEBRECZENBEN

N.-V árad-utca 2227. saját haz.

Ajánlja a nagyérdemű gazdák közönségnek ujjonan és dusan felszerelt

GAZDASÁGI GÉPRAKTÁRÁT,

hol ju ányos árban kaphatók: minden egyes, kettős és három barazdas ekék és eke-részek, kapáló és töltőgétek. Magtakarók, Howard és Skót boronák soros és stórva-vetőgépek, szena gyűjtők, szecska és repavágók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók (kis óriás). Legujabb szerkesztű könyv

JÁRGÁNY CSEPLŐGÉPEK,

többféle szelelő- s Backer-féle rosták tűzőg választó szerkezettel; Export rosták, kon-koly és kékűny választók. (Tricmrok) könnyen kezelhető ruhamaugorló gépek, kerti fecskendők, borsajtók, továbbá

Gőz cseplőgépekhez való részletek:

tengelyek, rézperselyek, aczéldobozok, fáléczek, faperselyek, rugók, csavarok du gattyú karikák, (kolbearing) kazacsavók, csőszorítógepek, tűzelőrozályok, szivótmók, malomtengelyek, aczélsapok, merítő bádógok, rostaszövetek s egyéb géprészek.

Gépműhely-met újabban is több segédgépekkel felszerelven, mindeutle gép és kazacsavókészítések, javításokat, vasesztérgályos munkákat jutányos árak mellett gyorsan teljesítek.

Egy 8 lőerejű Shuttleworth féle gőzcseplőgép ugyasintén egy csak öt hétig használt, 8 lőerejű maganos új cseplőgép (gőzmozgony nélkül) jutányos áron eladó.

Mesze ágazó gyári összeköttetéseimnél fogva kívánatra barmiféle gépeknek, vagy géprészeknek megrendelését, beszerzését és felállítását gyorsan és jutányos áron eszközölöm.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szabó Sándor és több hozzá csatlakozó végrehajtóknak Sinay Gábor végrehajtást szenvedő elleni 1890 frt 51 kr. tőkeköve-telés s járulékal iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tvszék területén lévő és M.-Pécs községben tekvő a 644. sz. tkben A I. 2. 7. rend szám alatti ingatlanok végrehajtást szenvedettet illető 1/3^a részére az árverést 3717 frt 48 krrban ezennel megállapított kikiáltási árban el-rendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan, az 1884. évi június hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor M.-Pécs község házánál megtartandó nyilvános árve-résen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10°-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-nk a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvény szék, mint telekkönyvi hatóságnak 1884. évi márcz. hó 24-én tartott üléséből.

Szögyényi
elnök.

Szabó
aljegyző.

Kiváló

f i n o m

tavaszi

tátrai túró

KAPHATÓ

CSANAK JÓZSEF

fűszerkereskedésében.

BOSZNA Y J. czég

DEBRECZENBEN,

saját ház, Czegléd-utca.

Dusan felszerelt női divat, kézmű és rövidaru raktárból, ajánl tetemes árle-
számítás mellett, nagymennyiségű, sima és koczkás

tavaszi női ruhakelméket

KARTON, BATIST, SATEN, JACOUNETTEKET

rendkívüli olcsó árakért napernyőket is.

Továbbá a legjobb minőségű fekete és színes ternők, színes és fekete-selyem,
satin merveliux s ezekhez megfelelő, minden színben selyembárony, brocat, csipke
és szalag dísz, s ugyisint kintő csabai vállfűzők

nagyválasztékban találhatók.

Gyógyjelentések

Magyarországból

az egyedül valódi HOFF JÁNOS-féle maláta-kivonat egészségügyi sör, a maláta-egész-
ségi csokoládé és meli-maláta-cukorkák felől, köhögés-, mellbetegség, testi gyen-
geség, vérérgesség, gyomorbajnál és minden betegségből való felábrándásnál.

Szállítók

a Hoff J.-féle maláta-
gyógytápkészítményeket
illetőleg.

A betegségek, melyekben a malátagyártmányok, Hoff János
rendszere használtattak, a következők: köhögés, légző szervek
csuza, tüdővész, altesthajok, hámorhoid, elerőtlenedés, hagy-
máz, vérérgesség, emésztési nehézségek. Használt gyárimá-
nyok: maláta-kivonat-egész-ségi sör, maláta csokoládé, con-
centrált maláta-kivonat, meli-maláta-cukorkák. Valamennyi
Hoff János rendszere szerint.

Alapítási év: 1847. — 59 kintűtetés. — Több mint 1 millió közönség. — A Hoff
János féle maláta-gyógytápkészítmények eladása minden művelt államban, 27,000 elárúsító
helyen eszközölteték, ebből esik Nyugat Európára 12,800, Kelet-Európára 9000, Ame-
rikára 4300; ezekhez igénybe vétetik Európában 1600, Amerikában 400 új-ság.

Fennáll Berlinben 1859 óta, Bécsben és Budapesten 1861 óta.

A valódi maláta-készítmények egyedüli feltalálója és készítőjének,
Európa legtöbb fejedelem és csász. kir. udvari szállítója

HOFF JÁNOS

cs. kir. udvari szállító urnak, kir. kereskedelmi tanácsosnak, — az
aranykoronás érdemkereszt tulajdonosának, magas rendek lovagjá-
nak: Bécsben, Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2. Iroda és gyári
raktár: Graben, Bräunerstrasse 8.

Bátorodom az ön jeles maláta-kivonatából, mely rám nézve annyira gyógyha-
tású, ismét egy csekély mennyiséget rendelni és pedig 13 palack maláta-sört és 1
kilo I. rendű csokoládét.

Villány, 1884. január 11. én.

SCHUSTER JOZEFINA.

Kerek 6 palack maláta-sört és 3 font I. rendű csokoládét részemre küldeni.
Nagymérvű buskomorságban szenvedek. A csokoládéból mintegy 40 fontot használ-
tam már fel, mert engem igen jól táplál. Midőn 1881-ben személyesen látogattam
meg az ön bécsi raktárát, már akkor is megdicsértem az ön készítményeit. És most
1884 január 5-én, gyógykezelő hírneves orvosom Dr. Leidesdorff tanár, udvari taná-
csos az ön maláta-sörtét ajánlotta.

Sasd (Magyarország), 1884. jan. 11-én.

Dr. KUGLER LIPÓT,

kerületi orvos és Baranyamegye tiszteletbeli főorvosa.

Tekintetes ur!

Szíveskedjek az ön jeles Hoff János-féle maláta-kivonatát söréből részemre küldeni.
Felső Stanestie, 1884. jan. 1. én. Bukow JOAN RITTER v. BEJAN.
Kérem, szíveskedjek az ön Hoff János-féle meli-maláta-cukorkáiból minél előbb
küldeni. E cukorkákat igen jóknak találjuk s ezért ohajjuk közvelni önöl hozani.
Lőcse, 1884. jan. 2-án. Tisztelettel KRAY MIKSA.

Árak: Maláta-kivonat egészségügyi sör 1 palack 60 kr. 13 pal. 7,26 frt. 28 pal.
14,60 frt. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo maláta csokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30
kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Ma-
láta-cukorkák 1 zacskó 60 frt. 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üveg 1 frt 12, kiscso-
70 kr. — Gyermek tápmaláta-liszt 1 frt. Egy maláta fürdő 90 és 50 kr. 2 frtón
a föl semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó maláta meli-cu-
korkak kék papírral vannak. Vevésnél csakis ilyenek kéréndők.

Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmós
Gereby Fülöp és Varga Lajos uraknál. Nyiregyháza: Korányi Imre gyógy. Nagyvá-
rad: Jankó Antal. Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab, N-Bánya: Ifj.
Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weisz Samu-né. H-Böszörmény:
Dengyel László továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzében.

SZABÓ LAJOS

DEBRECZENBEN, rózsater.

ajánlja a nagyérdemű közönségnek tavaszi és nyári czikkeben nagy
választású raktárát:

DIVATOS RUHAKELMÉK.

Fekete és színes ternők, kasmirok, kendők.

GYÁSZ CZIKKEK.

Színes perkál, kreton és szatinok.

KITÜNŐ SZABÁSU FÉRFI INGEK.

Vászonmüvek, ágýterítők. Fekete selyem kelmék és kendők. Jó minő-
ségű kötő pamutok. Ruhadizsek, gombok, csipkék, szalagok.

NAPERNYŐK és ESERNYŐK.

==Jutányos szabott árák==

A kegyeletes észülethez!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a kegyeletes gyászoló felek minden
lehető kíváncsnak pontos és gyors kielégítése czéljából

SIREMLÉKKŐ-RAKTÁRAMAT

(piacz-utca Veesey-ház)

a mely sok év óta a t. megrendelők óhajait teljesen kielégítette

ujjonnan a legválogatottabb SIREMLÉKEKKEL

szereltem föl s üzleti előnyös összeköttetésekkel fogva abban a kedvező helyzet-
ben vagyok, hogy raktáramból minden darabot gyári áron szolgáhatok ki. Együt-
tal tudtom, hogy mind a helybeli, mind a vidéki nagyérdemű közönség ké-
nyelme tekintetéből

egy másik raktárt is nyitottam

helyben, kis-várud-utczai 2102. szám alatti saját házammal, a vasuti in-
dóház közelében.

Mindkét raktáramban gyári áron kaphatók s megrendelhetők: vörös és
szürke gránit, apró szemcséjű fekete színyenith világos és szürke
ugyisint fekete és vörös márvány

SIREMLÉKEK és SIRKERESZTEK

mindenféle alakban, 15 főtől fölfele, bármely nagyságban.

A siremlékek felállítását, ugy helyben, mint a vidéken, jutányos árral
eljesítem, valamint a siriratok metszését bármely európai nyelven finom aranyo-
zással vagy különböző színekkel eszközölöm.

Régi sírkövek újítását, új betűk vésését s aranyozását elvállalom. Sírköze-
gelyek és varácsok.

családi, nemesi czimerek és sirdisítések

vésése és aranyozása nálam olcsó árral megrendelhetők.

Gyors és pontos kiszolgáltatásért, ugy a vidékre való szállításért a fele-
lősséget magamra vállalom.

A t. közönségnek tiszteletiránti elismerésért s eddigi bizalmaért legmélyebb
köszönetemet nyilvánítom s továbbra is kérem nagybecsu bizalmát.

Tejes tisztelettel, Debreczenben, 1884.

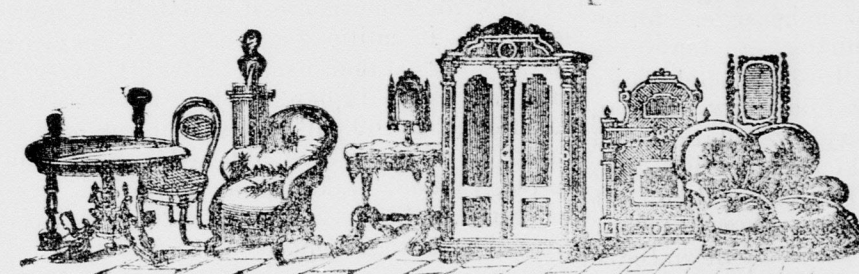
BOROSSÁNDOR,

siremlékkő-raktár tulajdonos.

SÁRKÁNY bizományi butor-csarnoka

(Honl gyártmány) BUDAPESTEN,

Gizellatér 3. sz. I. emelet a Deák-Ferencz-utca sarkán

ajánlja a magas urasá-
goknak és nagyérdemű
közönségnek csarnoká-
ban elsőrendű hazai asz-
talos és kárpitos meste-
rek közreműködésével
nagyzerű választékban
elhelyezett elegáns sa-
lon-, ebédlő-, háló- és
fogadó-termek butorait,
ugyisint polgári ki-
hásználásokra készített

egyszerű de szolid asztalos és kárpitos butorokat.
Nagy készlet legújabb divatu izlésteljesen kiállított szalon garnitúrákból atlasz, selyem, bársony,
burett, crepp szatin és juttoszővetekből rendkívüli olcsó árak mellett.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek. Vidéki megrendelések 10% előleg beküldése
mellett teljesíttetnek. Csomagolásért 4%.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és érezőntődéje.

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földhírtokosok és magánzók részéről, modern
technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN-FÜRDŐK

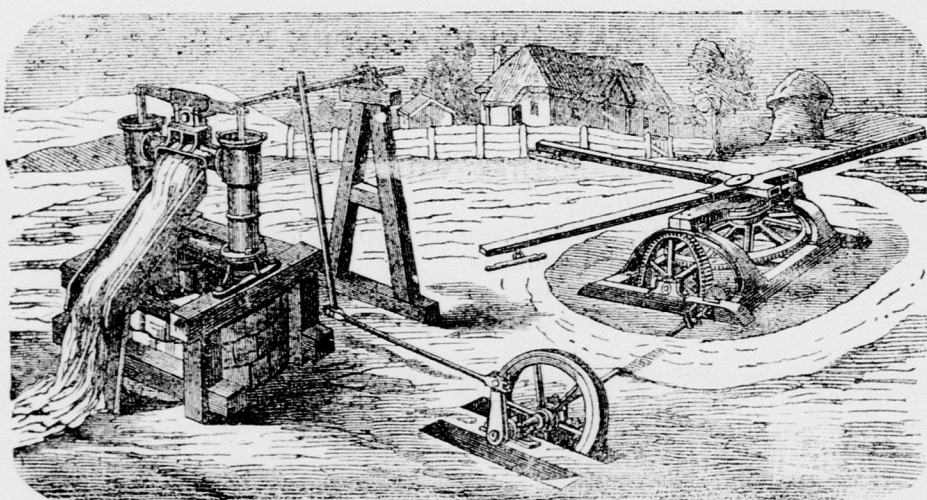
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1884. Nyomtatott a „Debreczeni Ellátó” Magyaripari Nyomda Piac, SIMONFFY-ház.